

Een wonderlijke vondst van een gekweekte kamperfoelie, *Lonicera maackii* (Rupr.) Max., op Gewone vlier

Egbert de Boer (Vlierstraat 6, 8171 BC Vaassen)

Tijdens het FLORON-kamp op Tiengemeten in 1998 werd door Marjan Reitsema, Dick Kerkhof en de auteur ook een terrein van Natuurmonumenten in de Korendijkse Slikken geïnventariseerd. Langs een slenk was een vogelbosje dat voornamelijk uit *Sambucus nigra* (Gewone vlier) bestond met een ondergroei van vooral *Moehringia trinervia* (Drienerfmuur). Op een bepaald ogenblik viel het ons op dat er zoveel rode bessen op de grond lagen. Die moesten ergens vandaan komen, maar waar vandaan werd pas na enig speuren duidelijk.

Op de stam van een Gewone vlier stonden enkele dunnere stammen, die tenminste 3–4 m lang waren en waaraan rode bessen zaten die min of meer twee aan twee vergroeid waren. De bijbehorende bladen waren echter geen Vlierbladen, want ze waren enkelvoudig, eirond van vorm, hadden een gawe rand en liepen nogal

spits toe. De dunne houtige takken waren hol. Na enige discussie besloten we – de Flora¹ bood ons geen andere keus – tot *Lonicera xylosteum* (Rode kamperfoelie). De gepaarde bessen leken er wel op, de bladen wat minder, maar toch ...

Thuis werd het materiaal vergeleken met de afbeelding van Rode kamperfoelie in de Oecoflora.² De bes klopte maar het blad was toch duidelijk afwijkend. De Heukels¹ bracht geen uitkomst, net zo min als enkele buitenlandse flora's. Stace³ leidde naar *Lonicera tatarica*; Hess, Landholt en Hirzel⁴ naar *Lonicera alpigena* en Sebald c.s.⁵ naar *Lonicera xylosteum*. Geen van alle determinaties was echter overtuigend, omdat er telkens wel iets was, wat niet klopte. Uiteindelijk gaf de Flora van B.K. Boom, Nederlandse Dendrologie⁶, een adequate beschrijving. De soort bleek *Lonicera maackii* (Rupr.) Max. te heten. Zijn beschrijving luidt als volgt:

Struik met korte behaarde twijgen; bladen 5–8 cm, eirond tot elliptisch, toegespitst, voet breed wigvormig tot afgerond, onderzijde ten minste op de nerven behaard, steel 3–5 mm; bloemen 1,5–2 cm, wit, geel uitbloeidend; kelkslippen even lang als de kelkbuis; kroon van buiten kaal, niet uitgezakt; steel van het bloemenpaar korter dan de bladsteel; bessen rood.

De soort komt oorspronkelijk uit Mantsjoerije en Korea en werd rond 1860 uit Rusland ingevoerd. Er bestaan twee cultivars (cv. '*Podocarpa*' en '*Erubescens*') die rond 1900 in ons land werden ingevoerd.

Twee zaken intrigeren bij zo'n vondst. Hoe komt zo'n struik terecht in de Korendijkse Slikken en hoe normaal is het dat hij een waardplant heeft?

De plant werd zoals opgemerkt aangetroffen in een vogelbosje. We zullen het nooit zeker weten, maar het lijkt waarschijnlijk, dat hij daar met trekkende vogels gekomen is. In dat geval kan de soort aangevoerd zijn uit allerlei gebieden die ten noorden en ten noordoosten van de Korendijkse Slikken liggen, tot Scandinavië en Rusland aan toe. In ons land en in België wordt de soort slechts geleverd door twee plantencentra.⁷

Lonicera maackii hoort tot de de niet-slingerende Kamperfoelie-soorten. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat hij voor voedingsstoffen afhankelijk is van een andere boom. Hij lijkt ook niet op een liaan: de takken zijn weliswaar lang en dun, maar deze staken winden zeker niet.

Of we hier te maken hebben met een nieuwe aanwinst voor de flora zal moeten blijken, maar vondst en groeiwijze zijn bij mijn weten een unicum voor ons land.

1. R. van der Meijden, 1996. Heukels' Flora van Nederland ed. 22. Groningen.
2. E.J. Weeda, 1988. Nederlandse Oecologische Flora 3: 275. Amsterdam.
3. C. Stace, 1997. New Flora of the British Isles ed. 2. Cambridge.
4. H. E. Heß, E. Landolt & R. Hirzel, 1972. Flora der Schweiz und angrenzender Gebiete, Band 3. Basel.
5. O. Sebald, S. Seybold, G. Philippi & A. Wörz, 1996. Die Farn- und Blütenpflanzen Baden-Württembergs. Band 5. Stuttgart.
6. B.K.Boom, 1965. Nederlandse Dendrologie ed. 5. Wageningen.
7. S. Hart, 1994. Plantenvinder voor de Lage Landen. Zutphen.